

Diarienummer
2009-3020115

Projektnamn SAMS, Samverkan inom Sofint	Diarienummer 2009-3020115

Slutrapport genomförande

Sammanfattning

Ge en sammanfattande beskrivning av projektidé och framkomna resultat.

Initiativ till projektet togs av Försäkringskassan under första halvåret 2009. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen stod då inför förändringar i regelsystemen. Antalet män och kvinnor som riskerade utförsäkring från de sociala försäkringssystemen ökade i antal med ökad belastning på kommunernas försörjningsstöd som följd.

Försäkringskassan såg ett växande antal män och kvinnor i behov av samhällets insatser i ett geografiskt område som redan var utsatt på grund av strukturomvandlingar som lett till en hög arbetslöshet, utflyttning och befolkningsminskning.

Försäkringskassan som är en av parterna i det finansiella samordningsförbundet, Sofint, såg likartade problem hos samtliga parter som ingår i Sofint, finansiellt samordningsförbund i norra delen av Örebro län. Sofint omfattar förutom Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen kommunerna Hällefors, Lindesberg, Ljusnarsberg och Nora samt Örebro läns Landsting.

Vid en workshop där vi använde metoden Logiskt Ramverk formulerades det primära problemet: Flera personer riskerar långvarigt utanförskap och är utan förmåga till egen försörjning. I workshopen deltog politiker, chefer, handläggare och handledare i det blivande projektet. Projektet förväntades göra skillnad genom att flera personer skulle närma sig möjligheten till egen försörjning.

Projektet avsåg att skapa lärande miljöer genom att erbjuda s.k. lågröskelverksamhet i de fyra kommunerna. I verksamheterna skulle möjligheten till lärande kunna dokumenteras och synliggöras genom OCN-metoden.

Projektidén innebar att man genom samverkan mellan aktörerna skulle kunna erbjuda deltagarna ett bättre och samordnat stöd med start i en förberedande verksamhet, s.k. lågröskelverksamhet för att steg för steg få deltagarna att närma sig egen försörjning.

Resultat av projektet är att man i Sofint etablerat ett Samordningsteam som ska stödja unga med psykisk problematik i en stegförflyttning för att närma sig arbetsmarknaden och egen försörjning. Man har också formaliserat en tjänstemannagrupp Operativa ledningsgruppen (OLEG) med chefer från verksamheterna i de fyra kommunerna som beredande organ inför Sofint:s beslutsmöten.

Styrelsen för Sofint som består av ordföranden i Socialnämnderna i de fyra kommunerna, en förtroendevald från landstinget och chefer hos Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har uttalat vikten av att det även fortsättningsvis finns verksamhet för de målgrupper projektet arbetat med. Man uttryckte vid ett styrelsemöte att "Samverkansteamet kan ju inte arbeta i ett vakuum". Ansvaret för fortsatt verksamhet för målgrupperna ligger på respektive kommun och beskrivs i kommande avsnitt i rapporten.

Kunskap om hur man dokumenterar deltagarnas kunskapsutveckling med stöd av OCN är knutet till de personer som fått handledning i metoden. Den kunskapen finns hos enskilda medarbetare i verksamheterna. Projektägaren Activa har samlad kunskap i metoden och är garant för att metoden kan återupptas i verksamheterna.

Om man sammanfattningsvis ska karaktärisera projektets svårigheter som inneburit en stor

arbetsinsats för projektledningen så kan det beskrivas som personalbyten. Som tidigare nämnts har en stor del av projektets styrgrupp bytts ut under projektiden. I några av kommunerna har personalbyten skett hos samverkansparterna. Arbetsförmedlingen har bytt ett flertal chefer och handläggare som arbetat som kontaktpersoner i projektet. Försäkringskassan har bytt handläggare som varit kontaktpersoner i projektet.

Projektets resultat

- Redogör kortfattat för det problem och de behov som projektet avsåg att fokusera kring.
- Redogör för projektets ambitioner att göra skillnad, det vill säga hur lösa problemet på ett bättre sätt. Ta utgångspunkt i den eller de programkriterier (lärande miljöer, samverkan, innovativ verksamhet, strategisk påverkan) som projektet valt, men också där så är aktuellt hur aktiviteterna av transnationell och regionalfondskaraktär bidragit.
- Vilka resultat och förslag till goda lösningar har projektet lett fram till?
- Vilken påverkan och genomslag har projektet åstadkommit på individnivå, organisationsnivå och system- och strukturnivå?

Främja samverkan.

Samverkan har varit ett genomgående tema i projektet. En grundtanke har varit att man genom att samverka mellan myndigheter och verksamheter skulle skapa bättre förutsättningar för deltagarna. Flera vägar har prövats. Man har sett nyttan med samverkan, men man har också insett svårigheterna. Svårigheterna ligger i de regelverk som utgör ramar för myndigheterna. Det finns också svårigheter i att samla aktörerna till samverkansmöten. Andra prioriteringar och geografiskt avstånd har varit sådana hinder. Ett konkret resultat av projektet för att formalisera samverkan är att det finansiella samordningsförbundet bildat det sk. Samverkansteamet. Samverkansteamet är en myndighetsövergripande verksamhet som särskilt ska samlas runt unga med psykisk problematik. Teamet består av arbetsförmedlare, socialkonsulent, SIUS-konsulent, arbetsterapeut och handläggare.

Samverkan har också skapats genom att inrätta den s.k. Operativa Ledningsgruppen (OLEG). Oleg består av verksamhetschefer i kommunernas verksamheter för målgrupperna. Gruppen är beredande organ inför Sofint:s möten.

Samverkan har skett på lokal nivå mellan handläggare av individärenden och handledarna i verksamheterna. Trepårtssamtal har också genomförts mellan handläggare, handledare och deltagare.

Uppskattade träffar har varit de aktiviteter som genomförts där handledarna i verksamheterna deltagit. De är en personalgrupp som ofta arbetar ganska ensamt och som sällan får del av kompetensutveckling varför olika träffar för dessa yrkesgrupper har upplevts mycket positivt.

Lärande miljöer

Lärande miljöer har inte tagits upp särskilt i ansökan. Som ett projektresultat kan vi nämna de möjligheter till lärande som fanns genom att alla kommunerna hade olika struktur i sina verksamheter för målgrupperna. Ljusnarsberg hade vid projektstart ingen arbetsmarknadsenhet, men hade planer på att inrätta en sådan, vilket man gjort under projektiden. Hällefors hade verksamhet etablerad dels i kommunen men också genom samverkan med externa aktörer som ett social företag, föreningsliv och folkbildning på orten. Nora och Lindesberg fanns mellan dessa två poler. Här fanns möjligheter till erfarenhetsutbyte och lärande mellan kommunerna och verksamheterna. Alla hade något att bidra med, och alla hade något man kunde lära.

Den kommun som vid tiden för ansökan planerade att utveckla sin verksamhet med aktiviteter särskilt riktade till arbetslösa ungdomar genomförde i början av projektiden stora förändringar i sin organisation. Polstjärnans kompetenscentrum och arbetsmarknadsenheten som aktörer i projektet lades ner. Personal som medverkat i förberedelsearbetet slutade. Hällefors kommun kom inte in alls i projektet förrän i januari 2012. Detta påverkade projektet i hög grad, dels genom det merarbete det innebar att föra en dialog med Hällefors om de

åtaganden de gått in i, dels genom att deltagarantalet totalt blev lägre än planerat. Det lägre deltagarantalet påverkade också medfinansieringen varför ansökan om budgetändring lämnades.

Strategiskt påverkansarbete

Målet för den strategiska påverkan har varit beslutsfattare på lokal nivå som skulle kunna ta tillvara projektresultaten. När projektet skapades på initiativ av Försäkringskassan och med Finansiella Samordningsförbundet som samlande part beslutades att styrelsen i det Finansiella Samordningsförbundet också skulle utgöra styrgrupp för projektet. Då styrelsen i Sofint består av ordföranden i socialnämnderna i kommunerna och en förtroendevald från Landstinget förutom chefer från Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen upplevdes projektet ha en stark förankring hos betydelsefulla aktörer. Det har dock funnits en svaghet i denna konstruktion. Styrelsen har långt mellan varje sammanträde och har därmed många punkter på dagordningen som ska avverkas. Detta har varit till förfång för styrningen av projektet. Styrelsen för Sofint hade haft en lika viktig roll som referensgrupp. En annan problematik i detta har varit att det hölls allmänt val ett halvt år efter projektstart vilket förändrade representationen i styrgruppen. De nya som tillträdde hade inte deltagit i framväxten av projektet utan fick "ärva" projektet av sina företrädare. Ändringarna efter valet innebar också att nya politiska representanter tillträdde i kommunerna vilket innebar att projektet tappade något av sin förankring.

Transnationellt

I ansökan nämns ett möjligt besök för att lära arbetssätt från en verksamhet i Nederländerna som arbetar med samverkan mellan myndigheter och nära målgrupperna på ett sätt som intresserade. Denna verksamhet hade inte möjlighet att ta emot SAMS. Vi valde istället att fokusera på det sociala företagandet och kooperativ verksamhet och besökte Pistoia i Italien. Projektet fick där ta del av många intressanta verksamheter och träffade verkliga eldsjälar som inspirerade. Erfarenheterna från det transnationella besöket blev en del av lärandeprocessen i den kompetensutveckling som syftade till, och hade som mål, att skapa sociala företag av verksamheter som tidigare drivits av kommunerna.

Syfte och mål med projektet

- Redogör för projektets syfte/projektmål, delmål och avsedda resultat.
- Vad har projektet uppnått i förhållande till mål och planerat upplägg? Redogör dels med kvantitativa mått, dels kvalitativt i form av till exempel erhållna kunskaper och förändringar i attityder, riktlinjer, beteende etc.
- Vilket lärande åstadkom ni i projektet såväl internt som externt?
- Redogör för orsaker till avvikelser i förhållande till planerad verksamhet i projektansökan och hur detta har påverkat projektbudgeten.

Projektets syfte är att minska risken för utanförskap för arbetslösa, långtidssjukskrivna och unga arbetslösa och öka deras förmåga till egen försörjning. Genom ökad samverkan mellan samhällets aktörer ska bättre förutsättningar skapas för att ge stöd till män och kvinnor i målgrupperna.

Det övergripande verktyget för att nå detta mål är ökad samverkan mellan aktörerna.

Resultat i förhållande till mål i projektansökan.

Projektet tar sin utgångspunkt i deltagarna och deras möjligheter att närma sig arbetsmarknaden. Verksamhet, s.k. lågtröskelverksamhet skulle utgöra grunden för deltagarnas process. Samverkan mellan dem som handlägger individärenden och verksamheten för deltagarna skulle skapa bättre förutsättningar för att deltagarna skulle

närma sig arbetsmarknaden.

Delmål 1.

Kvantitativt mål: 330 personer 165 män och 165 kvinnor skulle ha deltagit i projektet. Deltagarantalet har påverkats av att Hällefors kommun inte kom in i projektet förrän 1 januari 2012. Av de 36 projektmånaderna fanns deltagare i Hällefors under 15 månader. Projektet har haft 280 unika personer som deltagare. Sammanhållen statistik har redovisats till SCB där vi kan se att 280 unika personer har varit deltagare i projektet. De som registreras som deltagare är de deltagare som projektet kan redovisa närvarotimmar för. Då vi haft svårigheter att få in undertecknade tidredovisningar för deltagare har dessa inte kommit in i statistiken som deltagare under aktuell månad. I registreringen finns däremot antal rader som använts i rapporten vilket mera speglar det antal deltagare som varit inskrivna i projektet. 2081 deltagare har registrerats under de 32 projektmånader som haft inskrivna deltagare vilket ger ett genomsnitt på 65 deltagare/månad. Detta ska jämföras med de 2661 som finns upptagna i statistiken men där 580 deltagarmånader saknar underskrivna timrapporter. Genomsnittet per månad blir då 85 deltagare. Fördelningen mellan kvinnor och män har varit 46,8 % kvinnor och 53,2 % män.

Delmål 2 och 3.

Kvalitativa mål: 80 % av deltagarna upplever ett större fysiskt och psykiskt välmående, upplever en bättre livskvalitet och ingår i en social gemenskap. 60 % av deltagarna upplever att man står närmare arbete eller utbildning än innan de deltog i projektet. 41 deltagare har lämnat en självutvärdering med öppna frågor där man fått beskriva hur man upplever deltagandet i projektet. Deltagarna lyfter fram den sociala gemenskapen som viktig och beskriver att man fått större tilltro till den egna förmågan. Vid intervjuer med fyra deltagare i Ljusnarsberg framkommer vikten av att regelbundet komma till en verksamhet. En av de intervjuade lyfter fram den uppgivenhet man hamnar som arbetslös när man ständigt möts av en attityd att "ingen vill ha mig". Verksamheten i projektet har inneburit att man fått bekräftat att man duger och att man klarar att utföra arbetsuppgifter.

Delmål 4.

40 % av deltagarna ska ha avslutats till arbete eller utbildning. Detta mål har inte nåtts. Endast ett fåtal deltagare har nått arbete eller utbildning. Ett par förklaringar kan finnas till detta. Målgrupperna som har remitterats till projektet har haft ett större avstånd till arbetsmarknaden än vad som var tydligt under planeringen av projektet. Arbetsmarknaden i de aktuella kommunerna är strakt begränsad genom den strukturomvandling som skett inom basnäringar och industri vilket har inneburit att särskilt personer med låg utbildning har svårt att finna arbete.

Delmål 5. Lärandet för deltagarna i projektet skulle kvalitetssäkras genom OCN. Metoden har tillämpats för deltagare i slutet av projektet. Det har funnits en tröghet i att ta till sig metoden och att tillämpa den. Projektet har stöttat handledarna genom att medverka i handledarträffar och workshops och att utarbeta arbetsböcker inom områden som kunnat tillämpas i projektet. OCN-intyg har utfärdats inom arbetsmiljö och säkerhet på arbetsplatsen samt inom caféverksamhet.

Delmål 6

Fyra kommuner i Örebro län har utvecklat en samverkansmodell som fungerar i alla led. Samarbetsorgan för den politiska nivån finns sedan tidigare genom den samverkan som utvecklats mellan de fyra kommunerna. Nämndordföranden och chefer träffas regelbundet i samverkansgrupper för "Snöl" Socialnämnder i norra Örebro län. Samverkan sker också genom Sofint där även landstinget, Arbetsförmedlingen och

Försäkringskassan ingår.

Samarbetet mellan kommunerna och myndigheterna på operativ ledningsnivå sker genom den Operativa Styrgruppen (OLEG). Gruppen inrättades under projekttiden och är ett resultat av projektet. Förutom att ta upp frågor om möjlig samverkan är gruppen ett beredande organ inför beslut i det Finansiella samordningsförbundet Sofint.

Handläggarsamverkan har utvecklats i projektet. Inledningsvis fanns svårigheter med deltagandet från de statliga myndigheterna. Detta berodde på deras organisation och belastningen på personalen. Samma handläggare hos myndigheterna skulle delta i samverkansmöten i fyra kommuner. Detta ändrades under projekttiden där framför allt Försäkringskassan initierade till träffar dit handläggare från alla kommunerna kallades. Förutom handläggare hos myndigheterna deltog även handledare i de verksamhetsgrupper som fanns i kommunerna. Modellen fungerade bra för ömsesidigt erfarenhets- och kunskapsutbyte. Handläggarna fick bättre kännedom om verksamheterna och vilka möjligheter som erbjöds deltagarna. Handledaren fick bättre kännedom om myndigheternas regelverk och vilka möjligheter och begränsningar som fanns inom ramen för myndigheterna.

Delmål 7.

En verksamhet i varje kommun som kan ta emot målgruppen för aktiviteter som förberedelse till arbete. Verksamheterna skulle enl ansökan vara fristående från kommunen som företag inom den sociala ekonomin. De som inte når den reguljära arbetsmarknaden ska kunna erbjudas verksamhet.

Projektet har samarbetat med ett socialt företag, Companiet i Hällefors. Under 2012 inledde projektet samarbete med Café Lyktan i Lindesberg som drivs av Väntjänsten och Svenska Kyrkan. I Hällefors fortsätter Companiet att arbeta för målgruppen i samarbete främst med Arbetsförmedlingen, men med målsättningen att också arbeta med uppdrag från kommunen och Försäkringskassan. I Lindesberg har man valt att avsluta samarbetet med placering av personer i målgruppen hos Väntjänsten och Lyktan.

I Ljusnarsberg arbetar kommunen i ett samarbete med ideella föreningen Navet för att förverkliga en ekonomisk förening med inriktning på att erbjuda lågtröskelverksamhet som den som bedrivits i Byggeriet under projekttiden. I avvaktan på att man finner en lösning för styrelse och en utveckling av affärsplan bedrivs verksamheten i kommunal regi i Byggeriet.

I Nora avser man att driva lågtröskelverksamhet i någon form med start efter sommaren. Den organisatoriska formen för detta har inte klargjorts under projekttiden.

För att nå delmål 7 har projektet satsat på utbildning av deltagare i samarbete med handledare och beslutsfattare för ökad kunskap om företagande i allmänhet och driftsformen ekonomisk förening i synnerhet. Utbildare har varit Coompanion i Örebro län. För att hitta möjlighet till utveckling av företagandet har vi medvetet blandat gruppen så att deltagare och handledare skulle kunna arbeta tillsammans med affärsutvecklingen och så att beslutsfattare skulle ha samma information inför eventuella beslut i kommunen.

I utvecklingsprocessen har Companiet haft en roll som mentor då de har längre erfarenhet av att driva företag som ekonomisk förening och som socialt företag.

Grupperna har gjort studiebesök hos varandra och externt. Studiebesöket hos ett socialt företag i Finspång gav stor inspiration.

Trots detta nådde man inte riktigt fram till målet att knoppa av verksamheterna organisatorisk från kommunen. Vi ser dock att projektet gjort skillnad och att arbetet går vidare med olika intensitet i de tre kommunerna.

Arbetssätt

Vad var ert huvudsakliga arbetssätt? Beskriv kortfattat vilka metoder, utbildningar och andra aktiviteter som användes. Vad i metoderna och aktiviteterna var det som gjorde skillnad, d.v.s. som ledde fram till det önskade resultatet? Beskriv eventuellt nya metoder eller material som tagits fram i projektet.

Projektet har haft två fokus, dels det arbete som gjorts i verksamheter med deltagare, dels det arbete som gjorts för att nå målen om en samverkansmodell.

I arbetet med deltagare har varje verksamhet arbetat utifrån de lokala förutsättningarna. Deltagarna har fått arbeta med praktiska uppgifter och med inslag av kompetenshøjande karaktär.

De praktiska arbetsuppgifterna har varit att ägna sig åt enkla hantverk, oftast genom att ta vara på möbler och kläder som lämnats in för återanvändning. De praktiska arbetsuppgifterna har gjort det möjligt att se deltagarnas förmåga till uthållighet, att ta emot instruktioner utföra arbetsuppgifter, att delta i och samverka med en grupp osv.

Parallellt med det praktiska arbetet har deltagarna med stöd av handledarna arbetat med samhällskunskap, svenska och data.

En längre informationsinsats har gjorts för kompetensutveckling i socialt företagande genom ekonomisk förening.

För lärande om företagande har Coompanions reguljära materia använts.

Gruppen som arbetat med kooperativt företagande har varit sammansatt av deltagare, handledare och i någon mån handläggare och chefer. Detta för att ge en gemensam plattform att arbeta vidare från. I utbildningen genomfördes också ett studiebesök i Finspång där man framgångsrikt utvecklat kommunal verksamhet till ett social företag som drivs som ekonomisk förening/kooperativ.

För OCN säkring har programplan och egna kursmoduler utvecklats i projektet, t ex. Personal och arbetspolicy, personlig utveckling/reflektion kring praktik, Personlig utveckling/jaget, Personlig presentation, Återvinning, Gräsytor och Arbeta i cafe, hygien och säkerhet.

Arbetet har genomförts genom informationsträffar, enskilt arbete mellan träffarna, arbete i grupper och handledning.

Insatserna har vänt sig till handledare i verksamheterna för att ge möjlighet till kvalitetssäkring av deltagarnas lärande.

Folkbildning som metod har använts i de grupper där ABF funnits med som handledare, i Hällefors bl a i datoranvändning, i Ljusnarsberg i café/hygien och säkerhet och Återvinning, i Nora med datorregistrering av gamla dokument och hygien och miljö i Café samt i Lindesberg i kompletterande svenska och samhällskunskap.

Ett seminarium har genomförts i Arvidsjaur. Där fick vi ta del av föreläsningar om hur man där arbetat för att etablera samverkan mellan myndigheter och verksamheter verksamma i kommunen. Ett studiebesök gjordes också hos Ideum, den arbetsmarkandspolitiska enheten i Arvidsjaur kommun.

Deltagande aktörer i projektet

Redogör för vilka aktörer (organisationer, företag, myndigheter) som ingick i projektet, samt vad de konkret bidrog med, både vad gäller engagemang, ekonomiska resurser och påverkansarbete. Redovisa dessutom arbete i projektgrupp, styrgrupp och/eller referensgrupp samt gruppernas sammansättning. Hur har grupperna fungerat?

Diarienummer
2009-3020115

Aktörer i projektets planeringsskede har varit:

Sofint, finansiellt samordningsförbund i norra Örebro län
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen
Örebro läns Landsting
Hällefors kommun, Socialförvaltningen och Polstjärnan kompetenscentrum
Lindesbergs kommun, Socialförvaltningen och Masugnen Vuxenutbildningsförvaltning
Ljusnarsbergs kommun, Socialförvaltningen
Nora kommun, Socialförvaltningen
ABF Örebro län
Bredsjö Kulturkooperativ
Hällefors Folkhögskola
Companiet Ek. förening
Activa

Styrgrupp

När projektet skapades valdes att knyta styrelsen för Sofint till projektet styrgrupp. Skälen till detta var dels att Sofint har en samordnande roll i området dels att ledamöterna i Sofints styrelse har stora möjligheter att implementera projektresultat och påverka system utifrån erfarenheter i projektet. Sofints styrelse är sammansatt av en förtroendevald ledamot från Landstinget som också är ordförande i styrelsen, Socialnämndernas ordförande i de fyra kommunerna samt cheferna för Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Styrelsen, och därmed projektet styrgrupp, är ett organ med en blandad representation av förtroendevalda politiker och chefstjänstemän från de statliga myndigheterna. Handläggare i Sofint är en tjänsteman som delar sin tjänst 50/50 mellan Arbetsförmedlingen och Sofint. Inledningsvis fanns ett stort engagemang för projektet och de mål man ville uppnå. Starten av projektet flyttades fram från 1 mars till 1 april. Då hade man redan kommit in i den period under året då många verksamheter påverkas av helgledigheter, skolavslutningar och så småningom semestrar varför projektverksamhet med deltagare kom igång först efter sommaren. Styrgruppens arbete präglades då av valet som genomfördes i september. Vid valet förändrades majoriteten i alla kommunerna varför också de förtroendevalda ledamöterna i styrelsen byttes ut. De som tillträdde fick "ärva" projektet av sina företrädare och projektet tappade förankring i kommunerna.

Operativ ledningsgrupp

Under projekttiden tydliggjordes svårigheterna att kommunicera hur projektet utvecklades och de behov och idéer som upptäcktes under arbetet genom hela organisationen och i alla organisationsled. För att överbrygga dessa svårigheter skapades en Operativ ledningsgrupp. Denna grupp bestod av chefer i de förvaltningar och myndigheter som remitterade deltagare till projektet och handläggaren i Sofint. Denna gruppering kom igång med det operativa arbetet under det sista projektåret.

Handläggare

För att förbättra samverkan mellan aktörer som arbetar direkt med personer fanns tankar på att genomföra träffar med handläggare från myndigheterna och kommunerna tillsammans med handledare i verksamheterna. Detta fungerade väldigt olika i de fyra kommunerna. I Nora hade man regelbundna återkommande träffar med god uppslutning. I övriga kommuner var engagemanget varierande. Det var också svårigheter att få deltagare från Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Detta berodde på att samma handläggare skulle delta i träffar i fyra kommuner vilket ledde till en alltför hög arbetsbelastning för den person som hade ansvaret för detta. Under projekttiden valde man istället att genomföra träffar dit man kallade deltagare från alla fyra kommunerna. Denna modell fungerade bättre. Träffarna

upplevdes som positiva då man fick mera kunskap om respektive myndighets regler och förutsättningar samtidigt som myndigheterna fick bättre kännedom om vilka möjligheter som fanns för deltagare i projektet.

Handledare

Handledarna i de olika verksamheterna har haft återkommande träffar. Under träffarna har man utbytt erfarenheter, gett varandra tips och goda råd. Handledarna är den yrkesgrupp som finns närmast deltagarna och som utför det grundläggande arbetet för deltagarna samtidigt som det är en yrkesgrupp som ofta får väldigt lite av stimulans och kompetensutveckling. Det är i små kommuner också en lite yrkesgrupp där det inte är ovanligt att det i små kommuner är ett ensamarbete varför dessa träffar betytt mycket för handledarna och för projektet.

Samtliga aktörer har bidragit med tid i projektet. En stor del av tiden har redovisats som medfinansiering i form av månadsvis tidredovisning för personal och deltagarregistrering vid möten.

Lindesbergs kommun har dessutom bidragit med arbetsrum för projektets medarbetare (projektledare och informatör).

Möteslokaler har oftast tillhandahållits i aktörernas egna lokaler utan att projektet belastats med hyreskostnader. Trivsel har tillförts i möten genom att aktörerna bjudit på kaffe och lunch vid något enstaka tillfälle.

Påverkansarbete har skett genom att aktörerna i projektet rapporterat till respektive huvudman om projektets arbete och dess resultat.

Jämställdhetsintegrering

Redogör för hur ni arbetat med jämställdhetsintegrering i ert projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Under projekttiden har två workshos genomförts med stöd av processtödet för Jämställdhetsintegrering. En heldag genomfördes med god uppslutning från samverkansparterna, chefer och handläggare. Även handledare för deltagare deltog. Det andra tillfället genomfördes under en eftermiddag med något färre deltagare.

I deltagargrupperna har jämställdhet varit ett av de teman som diskuterats återkommande. Det har då främst handlat om hur olika arbetsuppgifter fördelas mellan män och kvinnor.

Sett till statistiska uppgifter är fördelningen mellan män och kvinnor 46,8 % kvinnor och 53,2 % män. Fördelningen mellan kvinnor och män varierar under olika projekt månader. De två första månaderna med deltagare augusti och september 2010 var övervikten av män påfallande med 70 % män i augusti, och 61 % män i september. Detta jämnades ut under projekttiden så att det under sex av de månader projektet hade deltagare var en övervikt av

kvinnor.

Genom deltagande i de två workshops som hållits har handledarna varit medvetna om att erbjuda såväl män som kvinnor arbetsuppgifter som traditionellt knutits till verksamheter med en profil där det ena könet dominerat. Handledarna har arbetat för att fördela projektets resurser på ett likvärdigt sätt mellan män och kvinnor.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Redogör för hur projektet arbetat för att förverkliga visionerna vad gäller tillgänglighet i projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Funktionsnedsättning kan se väldigt olika ut och behöva hanteras på olika sätt. De fysiska funktionsnedsättningarna är de vi ofta kan se och på så vis också arbeta för att överbrygga svårigheter kring. Våra lokaler har varit tillgängliga för personer med rörelsehinder.

Det är en betydligt mera mångfacetterad uppgift att definiera funktionsnedsättningar som är av psykisk, intellektuell eller social karaktär.

I målgrupperna har funnits många deltagare som haft olika problematik med, förutom fysiska tillkortakommanden. En stor del av deltagarna har haft psykiatrisk problematik och olika sociala hinder. För att arbeta aktivt med denna problematik har en arbetskonsulent med arbetsterapeututbildning varit knuten till projektet. Arbetskonsumenten har främst arbetat med handledning för de handledare som varit verksamma i projektet. Man har återkommande träffat handledare enskilt för att kunna diskutera enskilda deltagare, deras problematik och hur man kan utforma verksamheten så att den kan skapa den bästa förutsättningen för respektive deltagare. Handledning har också genomförts i grupp för handledarna. Tematräffar har hållits för handledarna då man tagit upp och diskuterat olika diagnosgrupper.

I projektet har vi eftersträvat att göra information såväl talad som skriven utformad så att den kan förstås av deltagarna.

Regionala prioriteringar

Redogör för de eventuella regionala prioriteringar som ni arbetat med.

I ansökan har inte angetts några aktiviteter eller mål för insatser av regional karaktär. Allmänt kan sägas att i ansökan refereras till det Regionala programmet där man framhåller att bristen på helhetssyn är en orsak till att personer hamnar mellan stolarna och man riskerar att inte kunna ge personer i behov av stöd det stöd man har rätt till (Sid 2 i ans.) Hela projektet har handlat om att försöka hitta vägar till samverkan mellan de aktörer som är till för att utgöra ett stöd för individer som har svårigheter på grund av arbetslöshet, långvarig frånvaro från arbetsmarknaden eller funktionsnedsättning.

I det arbetet har vi insett de stora svårigheter som finns att överbrygga detta. Det handlar om de myndigheter som har uppgiften, dvs Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och socialförvaltningarna i kommunerna. Då dessa har olika regelverk som inte alltid sammanfaller med varandra finns svårigheter till reell samverkan. Även de geografiska arbetsområdena skiljer sig åt, förutom kommungränser finns administrativa gränser för Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan som skiljer sig åt. Detta försvårar möjligheten till samverkan och skapar många och ofta långa och tidsödande resor för personal som arbetar med frågorna. Personliga möten försvåras då mycket tid går bort till resor mellan verksamheter. Projektet har försökt hitta former för detta genom att, särskilt för personal som arbetar direkt med deltagare (Handläggare och handledare) har träffats utifrån Försäkringskassans organisatoriska möjligheter och att övriga deltagare från kommunerna samlats i samma möte.

Vi har sett att det finns hinder i regelverken för myndigheterna som är klara och tydliga utifrån myndighetens perspektiv men som kan försvåra för individer som har problematik med bäring på flera myndigheter och ibland vårdgivare. Detta är problem av strukturell natur och som endast kan hanteras av den nivå som fastställer reglerna.

Spridning och påverkansarbete

Redogör för hur ni arbetat med spridning och påverkansarbete.

- Vilka personer/organisationer har ni riktat er till?
- Hur kan projektets idéer och erfarenheter omsättas i annan verksamhet?
- Vilka ytterligare insatser för påverkansarbetet skulle behövas för att nå dit ni vill? Vem/vilka bör göra det?

Vi har främst riktat oss till beslutsfattare på den lokala nivån. Politiker och chefstjänstemän. Skälet till detta har varit att vi strävat efter att få till stånd en implementering av projektresultaten.

På grund av den stora omsättning av personer som förekommit under projekttiden har mycket av påverkansarbetet handlat om att informera om projektets syfte och mål. Detta har skett gång på gång, ibland under visst motstånd.

Vi kan nu när projektet avslutats konstatera att projektresultaten är på väg att tas tillvara, hos vissa till dels, hos andra i sin helhet.

Projektets idéer omsätts i det sedan tidigare verksamma sociala företaget Companiet i Hällefors. Här är i skrivande stund endast Arbetsförmedlingen den organisation som Companiet samarbetar med. Styrelsen för den ekonomiska föreningen arbetar aktivt för att även få kommunen som samverkanspart. Arbetet har riktats till Companiets styrelse, Hällefors kommun, socialförvaltningen och under de sista projektmånaderna även till Arbetsmarknadsenheten i kommunen och Arbetsförmedlingen.

I Ljusnarsberg har man under projekttiden arbetat aktivt i kommunen för att få verksamheten att fortsätta vidare som ett socialt företag. Man har haft personer utsedda att ingå i en styrelse. Denna styrelse har bestått av förtroendevalda i kommunen från olika politiska partier för att skapa långsiktighet i styrelsen. På grund av orsaker som varit bortom projektets möjligheter att påverka har man inte nått ända fram med detta arbete under projekttiden. Vi kan tillfredsställande konstatera att kommunen har tagit över verksamheten tills vidare och arbetar för att på sikt åstadkomma en avknoppning. Kommunen har varit pådrivande i frågan genom socialförvaltningen, Individ och Familj samt Arbetsmarknadsenheten som hör hemma under utbildningsförvaltningen. Frågan har också varit förankrad i kommunstyrelsen.

Lindesberg är den kommun där majoritetsskiftet efter kommunvalet gjort tydligast avtryck. Man har verksamhet för målgrupperna i två kommunala förvaltningar, Socialförvaltningen och i en Arbetsmarknadsenhet som ligger under Utbildningsförvaltningen och kompetenscentret Masugnen. Under projekttiden har man omorganiserat verksamheten. Befattningar som funnits har tagits bort vakanser har förekommit där det tagit lång tid att återbesätta tjänsterna. Förväntningar hos enskilda befattningshavare på vad som kan göras inom ramen för projektet har skilt sig från innehållet i ansökan. Den verksamhet som startats under projekttiden, Café Lyktan, har man valt att inte fortsätta att utveckla. Verksamheter för målgrupperna fortsätter efter projekttiden som innan projektet. En reflektion i detta sammanhang är att Lindesberg är den största av de fyra kommunerna som deltagit i projektet. Vi kan se att avstånden mellan beslutsfattare och verksamhet tycks vara längre än i de små kommunerna. Ur projektets perspektiv upplevs att projektet haft en svag förankring i

Diarienummer
2009-3020115

den kommunala organisationen.

Även i Nora har ett majoritetsskifte efter valet. Redan under förprojektet etablerades kontakt med rektorn för Vuxenlärandeenheten som hanterar kommunens arbetamarknadsfrågor. Den kontinuitet som möjliggjordes genom att samma befattningshavare fanns på plats under hela projektiden gav förutsättningar för konstruktivt arbete för implementering av projektresultaten efter projektidens slut.

I Hällefors har processen sett annorlunda ut på grund av stora förändringar i kommunen, omorganisationer, nedläggning av hela verksamheter och byten eller vakanser på tjänster som varit centrala för fullföljande av de åtaganden som kommunen gick in i vid ansökningstillfället. Tid och engagemang har lagts ned på att engagera Hällefors i projektet. Kommunen kom in som en aktör från 1 januari 2012. Verksamheten i projektet har varit knutet till Companiet ek förening. Deltagarna har med få undantag remitterats från Arbetsförmedlingen.

Projektet har informerat om verksamheten för att sprida kännedom om arbetet genom en egen hemsida. Vidaer har lokalpressen vid några tillfällen besökt verksamheter och skrivit om arbetet.

Extern utvärdering

Redogör för hur den externa utvärderaren (om det är aktuellt) konkret bidragit i projektarbetet. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Utvärdering har upphandlats. Kriterier i urvalet har varit att utvärderingen skulle genomföras enligt metoden Lärande utvärdering genom följeforskning.

European Minds fick uppdraget med en anställd som utvärderare.

Utvärderaren hade återkommande kontakt med projektet, projektledaren, projektsamordnaren och verksamheterna.

En första delrapport lämnades efter en Workshop i november 2011. En delanalys lämnades i februari 2012 och slutrapport efter projektets slut.

Under tiden augusti 2010 - september 2012 fanns den ursprungliga utvärderaren som stöd och bollplank i projektet. I månadsskiftet september oktober avbröt European Minds, av orsaker som fanns utanför projektet, arbetet med utvärderaren. Projektet som genom offertförfarande haft European Minds som utvärderare fortsatte det samarbetet. En ny person från EM tillträdde som utvärderare från under de sista sex projektmånaderna.

Det har varit värdefullt för projektledningen att ha extern utvärderare som bollplank och ett kritisk öga på projektet. Enkäter och intervjuer har genomförts med såväl deltagare som handläggare och handledare. Styrgruppen har fått besvara en elektronisk enkät.

Båda de utvärderare som varit verksamma i projektet har tillfört nya vinklar, lyft fram det som varit värdefullt, stöttat när det gått trögt och hjälpt till att "hålla projektet på banan" vilket bidragit till projektresultaten.

Utvärderaren har också medverkat i genomförandet av workshops och gjort sammanställningar och dokumentation från dessa som kommit projektet till gagn.

Det faktum att utvärderaren som person byttes när kort tid återstod av projektet saktade upp utvärderingsarbetet under en period vilket ledde till en del merarbete. Utvärderingen fullföljdes enligt upphandling och plan.

Egenutvärdering

Redogör för hur ni själva arbetat med att utvärdera ert arbete. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Under hela projekttiden har projektägaren tillsammans med projektledningen fört återkommande samtal om verksamheten. Vid dessa samtal har verksamheten prövats i syfte att nå så goda resultat som möjligt. Vart fanns problem och vart fanns de goda exemplen som kunde föras vidare till andra i projektet. Vid uppföljningssamtalen sågs till att projektet följde projektplan och budget. De avvikelser som förekommit har kommunicerats med handläggare hos ESF-rådet.

Projektledaren är den som varit närmast verksamheterna och deltagarna och har varit den som fångat upp skeenden och fört synpunkter vidare till verksamheterna.

Intervjuer har genomförts av projektets informatör som haft strukturerade intervjuer deltagare för deltagarnas evaluering av projektet. På särskilt önskemål från deltagare har också projektägaren genomfört intervjuer/samtal med några av deltagarna.

Deltagarna har haft möjligheten att skriva i "projektdagbok", vilket några har gjort under kortare tid.

Den egna utvärderingen har varit en pågående process med information in, analys och förslag gällande utveckling.

Kommentarer och tips

Vilka tips skulle Du vilja delge framtida projekt? Vad gick bra och varför? Vad gick mindre bra och varför?

Projektet har fungerat bra för deltagarna. Deltagarna har enligt enkäter och intervjuer upplevt att de kommit in i ett sammanhang, fått fastare rutiner, fått stärkt självkänsla och bättre tilltro till sig själva. Många av deltagarna har gjort s.k. stegförflyttning, dvs. att man utvecklats från att ha deltagit endast ett par timmar i veckan för att öka sitt deltagande allt eftersom man utvecklats. Man har också gått till allt mera avancerade uppgifter i verksamheterna. Några av deltagarna har fått arbete och några har gått till utbildning. Här har projektet inte nått förväntade resultat. Orsaken till detta är att de deltagare som remitterats till verksamheter i projektet i utgångsläget haft betydligt större problematik än den målgrupp man gjorde en bild av när projektet skapades. Skälet till att målgruppen kom att se annorlunda ut än planerat torde vara att det fanns ett stort behov av verksamhet för dessa män och kvinnor i kommunerna. Det har också uttryckts av företrädare för kommunerna att det även i fortsättningen finns behov av verksamhet liknande den i projektet. Det faktum att verksamheten upplevts som positiv och viktig av såväl deltagare som remitterter ska tillskrivas de handledare som ansvarat för den dagliga verksamheten med deltagarna. De är en nyckelgrupp för ett framgångsrikt arbete.

Tips: Redan på idéstadiet av ett projekt noga analysera målgruppen och för en dialog även med de man inte förväntar sig ska se projektet som en möjlighet i den egna verksamheten, t ex förutom arbetsmarknadsenheter även involvera socialförvaltningarnas försörjningsstöd.

En av de samverkande parterna, Hälledfors kommun, deltog inte i projektet under de två första åren trots ett aktivt arbete i ansökningsförfarandet och underskriven förbindelse om medfinansiering. Detta berodde på ändrad organisation och flera byten av såväl befattningshavare som förtroendevalda politiker.

Tips: arbeta för att förbindelse för samverkande part får en starkare juridisk ställning så att man har instrument att förhindra att en part drar sig ur samarbetet utan att det får några konsekvenser. Konsekvenserna får helt bäras av projektet med ekonomisk osäkerhet och

merarbete som följd.

Ett projekt behöver en engagerad styrgrupp som arbetar sammanhållet under hela projekttiden. Genom att ha en styrgrupp som kan bytas ut i samband med allmänna val bygger man in en stor sårbarhet. Förtroendevalda politiker skulle kunna göra en bättre insats som referensgrupp till projektet. Styrgrupp skulle kunna utgöras av verksamhetschefer som kan driva frågan såväl inåt i den egna organisationen som mot projektet och dess verksamhet.

Medfinansieringen har varit ett ständigt återkommande ämne i projektet. Den konstruktion som gäller med deltagartid och som ska verifieras genom att deltagarna undertecknar tidredovisningar har inneburit att en stor del möjlig medfinansiering fallit bort och att projektet fått strukturera om att medfinansiera med personaltid. De hinder som varit med tidredovisningen för deltagarna har inneburit ökad arbetsbelastning för handledarna. Deltagarna har många gånger inte velat underteckna tidrapporten. Skälet till detta har varit allmänt motstånd mot blanketter och myndigheter. Bland invandrarna har funnits tveksamheter på grund av bristande kunskaper i läsning och skrivning, man har inte riktigt vetat vad man skrivit under. Någon deltagare kommenterade med " varför ska jag skriva under det där? Jag får ju inte mera betalt för det!" Ett helt annorlunda system efterfrågas av projektägare, projektledare, handledare och deltagare.

Vid några tillfällen har det hänt att enskilda handläggare inte lämnat ut uppgifter till projektet. Det har dels handlat om lönespecar för personal som använts för medfinansiering, dels handlat om personer med försörjningsstöd där man hänvisat till sekretess. Dessa frågor har lösts efter en del informationsinsatser och medling i att hitta ett sätt att gå halva vägen var. Tips: Ett dokument som sammanställs på centra nivå som tydliggör regelverken för utlämnande av dessa uppgifter.

Under de två första projektåren har det varit svårigheter att få ut uppgifter från Arbetsförmedlingen för medfinansiering med deltagartid. Detta har berott på att enskilda handläggare inte känt till hur arbetsförmedlingens kodning av projekt och projektnummer går till.

Projektledningen har fått informera Arbetsförmedlingens personal om projektnummer och att kodning av deltagare ska göras för medfinansiering.

Projektadministrationen har fått listor från verksamheterna på deltagare som sedan sänts in till Arbetsförmedlingen för att få utdrag ur AF:s Prestosystem som underlag för medfinansieringen. Detta är en omständlig och tidsödande procedur.

Tips: Eftersom Arbetsförmedlingen har sina sökande som deltar i projektet kodade borde det gå att varje månad skicka ett utdrag ut Prestolistan direkt till projektet.

Kontaktpersoner

Vilka personer kan den som är intresserad av ytterligare information kontakta?

Örjan Samuelsson, verksamhetschef, Stiftelsen Activa.
orjan.samuelsson@s-activa.se
019 209630
070 7549630